

Studiehandledning

Uppsats Master- och magisternivå (15 hp),
Pedagogiskt arbete/Yngre barns lärande
Didaktik med utomhuspedagogisk inriktning
Specialpedagogik
Kurskod: 942A11, 949A07, 949A28, 942A16, 949A13,
HT 2020

Kursansvariga lärare:

Fredrik Alm
fredrik.alm@liu.se
013-28 58 39

Eva Bolander
eva.bolander@liu.se
011-36 35 46

Inledning

Att arbeta med en uppsats ger möjlighet till fördjupning inom ett specifikt område genom att studenten formulerar och arbetar med ett avgränsat vetenskapligt problem. I kursen som ramar in arbetet ges en introduktion till uppsatsskrivande samt två tillfällen för diskussion, vägledning och viss återkoppling kring arbetet med uppsatsen. Därutöver arbetar studenten enskilt med stöd av en disputerad handledare. När uppsatsen är klar ska den läggas fram och försvaras vid ett seminarium.

Kursansvariga

Fredrik Alm, Hus I, rum I:2 228, Campus Valla. 013-28 58 39

Eva Bolander, Täppan, Rum 6020, Campus Norrköping. 011-36 35 46

Schema

Vecka 35 2020 Fredag 28 augusti, 10.15-16.00	Upprop och introduktion Presentation av forskarmiljöer och möjliga uppsatsområden Diskussion om uppsatsidéer
Vecka 45 2020 Torsdag 5 november, 10.15 – 16.00	Presentation av pågående uppsatsarbete Granskning av tidigare uppsatser Introduktion till opponering
Vecka 4 2021 Torsdag 28 januari, 10.15 – 16.00	Återkoppling i form av kamratrespons
Vecka 20 e. 21 2021 Fredag 21 el. 28 maj	Framläggning – tillfälle 1 Anmälan senast 7/5 Manus skickas in senast 14/5
Vecka 40 2021 Fredag 8 oktober	Framläggning – tillfälle 2 Anmälan senast 24/9 Manus skickas in senast 1/10
Vecka 7 2022 Fredag 18 februari	Framläggning – tillfälle 3 Anmälan senast 4/2 Manus skickas in senast 11/2

Val av uppsatsämne

Val av ämne meddelas till kursansvariga efter det första kurstillfället. Valet laddas upp i avsedd mapp på Samarbetsytan i Lisam. I dokumentet anges, utöver uppsatsämnet, om det gäller **magister- eller masternivå** samt inom vilken **inriktning** uppsatsen ska skrivas.

Handledning

Efter att kursansvariga mottagit ämnesvalen vidtalas lämpliga handledare. Besked lämnas via e-post (studentmejl). När besked lämnats är det studentens ansvar att snarast ta en mailkontakt med sin handledare för att komma överens om hur det fortsatta samarbetet skall se ut. Handledarens uppgifter är att:

- diskutera valt problemområde och hjälpa till med avgränsning av det problem som ska studeras och eventuella frågeställningar
- bistå med råd angående relevant litteratur inom forskningsområdet
- diskutera metodval, insamling, bearbetning och analys av material
- läsa och kommentera texter
- följa upp och kommentera återkoppling från andra studenter
- behandla forskningsetiska frågor
- ge klartecken när arbetet anses färdigt att läggas fram i seminarium
- diskutera vad opponentskap innebär.

Färdigställande och examination av uppsats

Uppsatser och examensarbeten ska granskas kritiskt och diskuteras offentligt. Examination sker genom att man (1) lägger fram och försvarar sin uppsats och (2) är opponent på en annan uppsats.

Anmälan om framläggning

Efter klartecken från handledaren anmäler studenten till Malin Åberg malin.berg@liu.se att uppsatsen ska läggas fram. Sista dag för anmälan finns angivet i schemat ovan. Där står också när arbetet skall laddas upp på Samarbetsytan i Lisam. Ungefär en vecka före seminariedagen publiceras seminarieschemat på Lisam.

Titelblad

Eftersom uppsatserna presenteras i en rapportserie ska de förses med ett särskilt titelblad och ett ISRN-nummer. På titelbladet ska även en engelsk titel anges. Efter titelbladet följer en sida med sammanfattning samt nyckelord. Begränsa antalet sökord till 3-4. Titelsidan måste till sin utformning följa den mall som finns för nedladdning i mappen *Mallar och ISRN-nr* under rubriken *Kursdokument* i Lisam. Där finns även listan med ISRN-nr som uppdateras vartefter anmälningarna kommer in.

Ladokblad

Bland mallarna finns även det Ladokblad som ska fyllas i, tas med till framläggningsseminarier och lämnas till examinator för underskrift.

Uppsattsseminarium

På seminariet granskas arbetet av en opponenter kritiskt och konstruktivt i dialog med författaren och övriga som deltar i seminariet. Opponeringen ska utgå ifrån de aktuella bedömningsgrunderna (se nedan). En examinator leder seminariet som går till på följande sätt:

1. Respondenten får först ordet för att berätta om denne har hittat några felaktigheter som den vill påpeka innan opponenter får ordet.
2. Opponenter sammanfattar kortfattat de centrala delarna av uppsatsen på ett icke-värderande sätt. Respondenten får sedan kort kommentera om denne tycker att opponenter har missuppfattat eller missat något i sin sammanfattning. Avsikten är att författaren och opponenter etablerar en gemensam förståelse av texten.
3. Därefter följer själva opponeringen i form av en diskussion mellan opponenter och respondent som bygger på de frågor som opponenter har förberett. Opponenter ska koncentrera sig på väsentligheter, diskutera arbetets struktur och innehåll och inte fastna i detaljer och formaliteter. Författaren ska ges tillfälle att argumentera för sina påståenden i en konstruktiv diskussion. Eventuella detaljer, språkliga felaktigheter och dylikt kan delges utanför seminariet.
4. Auditoriet får möjlighet att ställa frågor.
5. Examinator sammanfattar sina synpunkter på arbetet och diskussionen.

I samband med seminariet betygsätter examinator opponenter- och respondentskap och noterar dessa betyg på studentens Ladokblad.

Examinator meddelar direkt efter seminariet om några omarbetningar eller tillägg behöver göras för att arbetet ska bli godkänt. Studenten har efter seminariet två veckor på sig att åtgärda synpunkterna från examinatorn. (Uppsatser som inte lämnas in efter två veckor kan istället lämnas in vid nästa examinationstillfälle.) Uppsatsen ska laddas upp under Inlämningar i kursrummet på Lisam för slutgiltig bedömning av examinator samt plagiatkontroll. Först då examineras och graderas uppsatsen formellt.

När uppsatsen är godkänd lämnar studenten det fullständigt påskrivna LADOK-bladet till Malin Åberg som därefter ordnar med inrapportering av resultat.

Elektronisk publicering

Studenten ansvarar själv för att den slutgiltiga versionen av uppsatsen publiceras elektroniskt via Electronic Press. I anslutning till detta måste en publiceringsöverenskommelse också skickas till Malin Åberg. Se anvisningar för detta på Electronic Press hemsida:

<http://www.ep.liu.se/exjobb/index.sv.html>. De publicerade arbetena går också att komma åt på internet (<http://liu.diva-portal.org/>).

Ansökan om examensbevis

Masteruppsatsen är vanligen det sista momentet i utbildningen. När alla kurser inklusive uppsatskursen är rapporterade i LADOK är det dags att ansöka om examen. Ansökan sker elektroniskt via Studentportalen alternativt skriftligt på blankett som hämtas på nätet, adress: <http://www.student.liu.se/examen/>

Bedömningsgrunder

Magister- eller masteruppsatsen är ett självständigt vetenskapligt arbete som avslutar utbildningen och genom vilket studenterna visar sin förmåga att använda vetenskapliga teorier och metoder för att utforska områden med relevans för det framtida verksamhetsområdet.

All högskole- och universitetsutbildning ska vila på vetenskaplig grund och under hela studietiden ska utbildningen skapa förutsättningar för studentens utveckling av ett kritiskt reflekterande och vetenskapligt förhållningssätt. Utbildningen ska skapa tillfälle att öva och pröva vetenskapligt skrivande och vetenskaplig presentation och därmed förbereda för uppsatsarbetet.

Nedan följer bedömningsgrunderna för magisteruppsats respektive masteruppsats i utbildningsvetenskap. Dessa ska vara till stöd i arbetet med uppsatsen och student och handledare bör fortlöpande bedöma och stämma av arbetet med uppsatsen i relation till dessa.

Kriterier vid bedömning av magisteruppsats inom det utbildningsvetenskapliga området

För att erhålla betyget godkänd gäller följande:

1. Syftet ska vara ämnesrelevant, väl avgränsat, klart och tydligt formulerat. Syftet ska presenteras och motiveras med utgångspunkt i forskningsläget och i relation till aktuella samhälleliga förhållanden och utmaningar.
2. Eventuella forskningsfrågor ska vara klara, tydliga och rymmas inom syftet.
3. De teoretiska begrepp som uppsatsen nyttjar ska vara lämpliga med hänsyn till syftet och författaren ska visa på en god förståelse av begreppen. Begreppen ska användas på ett konsekvent sätt genom arbetet.
4. Uppsatsen ska påvisa att författaren är förtrogen med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inom det område som uppsatsen behandlar.
5. Uppsatsen ska redogöra för forskningsläget genom att referera vetenskaplig litteratur på området. Några av de texter som refereras ska vara granskade genom peer-review.
6. Forskningsmetoden ska vara tydligt beskriven och passande i förhållande till syftet. Det ska vara möjligt att översiktligt följa hur forskningsprocessen gått till.
7. Uppsatsen ska innehålla etiska bedömningar och visa att författaren är medveten om etiska dilemman inom forsknings- och utvecklingsarbete.
8. Studiens resultat och analyser ska presenteras så att de svarar mot syftet och eventuella frågeställningar. Studiens resultat ska diskuteras i förhållande till tidigare forskning.
9. Uppsatsen ska kännetecknas av språklig klarhet.
10. Uppsatsen ska kännetecknas av koherens, det vill säga de olika delarna ska hänga ihop. Det ska finnas en röd tråd genom arbetet.
11. Uppsatsen ska innehålla en kort sammanfattning av dess centrala moment.
12. Referenser och litteraturlista ska utformas enligt något väl etablerat system.
13. Författaren ska visa prov på förmåga att muntligen diskutera sin undersökning.
14. Författaren ska visa prov på förmåga att muntligen kritiskt och konstruktivt granska och diskutera en annan uppsats.

För att erhålla betyget väl godkänd gäller dessutom att:

1. Uppsatsen ska visa att författaren är väl förtrogen med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inom det område som uppsatsen behandlar. En stor del av referenserna ska vara artiklar som granskats genom peer-review.
2. Uppsatsen ska kännetecknas av reflexivitet. Författaren ska visa en kritisk distans till sina egna resultat och forskningsmetoder.
3. Uppsatsen ska kännetecknas av god språkbehandling.

Kriterier vid bedömning av masteruppsats inom det utbildningsvetenskapliga området

1. Syftet ska vara ämnesrelevant, väl avgränsat, klart och tydligt formulerat. Syftet ska presenteras och motiveras med utgångspunkt i forskningsläget och i relation till aktuella samhällsliga förhållanden och utmaningar.
2. Eventuella forskningsfrågor ska vara klara, tydliga och rymmas inom syftet.
3. De teoretiska begrepp som uppsatsen nyttjar ska vara lämpliga med hänsyn till syftet och författaren ska visa på en god förståelse av begreppen. Begreppen ska användas på ett konsekvent sätt genom arbetet.
4. Uppsatsen ska påvisa att författaren är väl förtrogen med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inom det område som uppsatsen behandlar.
5. Uppsatsen ska innehålla en genomgång av svensk och internationell forskning av betydelse för det problem som behandlas. Flera av referenserna ska vara artiklar som granskats genom peer-review.
6. Forskningsmetoden ska vara väl underbyggd, tydligt beskriven och passande i förhållande till syftet. Det ska vara möjligt att tydligt förstå hur analysen har gått till.
7. Uppsatsen ska innehålla etiska bedömningar samt visa att författaren är medveten om etiska dilemman inom forsknings- och utvecklingsarbete.
8. Studiens resultat och analyser ska presenteras så att de svarar mot syftet och eventuella frågeställningar, de ska sammanfattas och diskuteras i förhållande till tidigare forskning.
9. Uppsatsen ska kännetecknas av språklig klarhet.
10. Uppsatsen ska kännetecknas av koherens, det vill säga de olika delarna ska hänga ihop. Det ska finnas en röd tråd genom arbetet.
11. Uppsatsen ska innehålla en kort sammanfattning av dess centrala moment.
12. Uppsatsen ska kännetecknas av reflexivitet. Författaren ska visa en kritisk distans till sina egna resultat och forskningsmetoder.
13. Referenser och litteraturlista ska utformas enligt något väl etablerat system.
14. Författaren ska visa prov på förmåga att muntligen diskutera sin undersökning.
15. Författaren ska visa prov på förmåga att muntligen kritiskt och konstruktivt granska och diskutera en annan uppsats.

För att erhålla betyget väl godkänd gäller dessutom att:

1. Uppsatsen ska påvisa att författaren är väl förtrogen med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete inom det område som uppsatsen behandlar genom att utförligt redogöra för forskningsläget. En övervägande del av referenserna ska vara artiklar som granskats genom peer-review.
2. Uppsatsen ska kännetecknas av god språkbehandling.
3. Beskrivningar av centrala begrepp, metod och det empiriska materialet ska kännetecknas av precision och nyansrikedom.

Kriterier vid bedömning av respondent- och opponentskap

Krav för godkänt respondentskap

Respondenten ska muntligen

1. visa mycket god kännedom om arbetets struktur och innehåll
2. på ett tydligt sätt försvara de val som gjorts i arbetet
3. besvara frågor och synpunkter på ett adekvat och tydligt sätt
4. visa förmågan att tillägna sig relevanta synpunkter från opponenter eller andra seminariedeltagare

Krav för godkänt opponentskap

Opponenten ska muntligen

1. visa god kännedom om arbetets struktur och innehåll
2. kunna ställa relevanta frågor om arbetets centrala delar
3. visa förmåga att diskutera arbetets innehåll och yrkesrelevans
4. visa förmåga att diskutera arbetets resultat och slutsatser utifrån teoretiska begrepp eller perspektiv
5. kunna skriftligen sammanfatta examensarbetets och oppositionens innehåll

Kurslitteratur

Exempel på tidigare uppsatser vid programmet:

Enedahl, R. (2016). *Digitala verktyg i akademiska studier. En undersökning av användning av digitala verktyg ur ett studentperspektiv*. Masteruppsats. Linköpings universitet, Institutionen för beteendevetenskap och lärande.

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Aliu%3Adiva-130992>

Grantz, H. (2014). *Handla med handlingskompetens. En kvasiexperimentell studie kring undervisning om hållbar konsumtion*. Magisteruppsats. Linköpings universitet, Institutionen för beteendevetenskap och lärande. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:756835/FULLTEXT01.pdf>

Hammarsten, M. (2014). *Fritidshemsbarns meningsskapande på oredigerade platser utomhus kring fritidshem*. Masteruppsats. Linköpings universitet, Institutionen för beteendevetenskap och lärande.

<http://hj.diva-portal.org/smash/get/diva2:765450/FULLTEXT01.pdf>

Mohsen, T. (2016). *De bryter upp och börjar om – invandrade kvinnors deltagande i svenska som andra språk*. Magisteruppsats. Linköpings universitet, Institutionen för beteendevetenskap och lärande. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-131323>

Referenslitteratur

Alvesson, M. & Skoldberg, K. (2008). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Boréus, K. & Bergström, G. (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Borg, E. & Westerlund, J. (2012). *Statistik för beteendevetare*. Malmö: Liber.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Lund: Studentlitteratur.

Creswell, J., & Plano Clark, V. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks: SAGE

Eriksson Barajas, K., Forsberg C. & Wengström Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur (Kap. 1-5).

Fejes, A. & Thornberg, R. (red.) (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

- Forsberg, C. (2014). *Lär dina studenter att skriva*. Lund: Studentlitteratur.
- Holme, I.M. & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Kullberg, B. (2014). *Etnografi i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lantz, B. (2014). *Den statistiska undersökningen: grundläggande metodik och typiska problem*. Lund: Studentlitteratur.
- Nilholm, C. (2016). *Teori i examensarbetet—en vägledning för lärarstudenter*. Lund: Studentlitteratur.
- Rennstam, J. & Wästerfors, D. (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Repstad, P. (2007). *Närhet och distans: kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1: Policy rörande fusk och plagiat

Det finns hårda regler om fusk och plagiat på universitetet och i forskarsamhället i stort. Ett plagiat är något som studenten 1) *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en uppsats, bok, artikel eller hemsida – och som 2) *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor.

Universitetsbiblioteket har utformat en självstudieguide som avser att ge studenter en tydlig uppfattning om vad plagiering är och hur det kan undvikas. Guiden nås på följande adress: <http://noplagiat.bibl.liu.se/default.sv.asp>

Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder examinatorer sig av databasen URKUND.¹ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Det kan också vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.² För alla studenter – inte minst inom utbildningsvetenskap – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Vad händer vid fusk?

Vid misstanke om fuskförsök gör universitetsläraren en anmälan till kursansvarig examinator. Examinator kontakter studenten så snart som möjligt efter tentamenstillfället för att informera om anmälningsgången.

¹ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet.

För mer information, se www.urkund.se.

² Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 17.

Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter.

En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följderna av fuskförsök.

Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas.